

รูปแบบยาสมุนไพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พท.ป.แสงสิทธิ์ กฤษณี

ประเภทและวิธีการใช้ ยาสามัญประจำบ้าน

- ▶ ยาสามัญประจำบ้าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
- ▶ ยารับประทาน
 - ยารับประทาน
 - ยาที่อวัยวะของร่างกาย
- ▶ ยาใช้ภายนอก

ยารับประทาน

- ▶ ยาน้ำ
- ▶ ยาเม็ด
- ▶ ยาผง
- ▶ ยาหยด

ยาใช้ภายนอก

▶ ยาครีม

▶ ยาเจล

▶ ยาสวน

▶ ยาเหน็บ

▶ ยาล้าง

▶ ยาพ่น

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาตำเป็นผงแล้ว ปั้นเป็นลูกกลอนกลืนกิน
- ▶ ยาตำเป็นผงแล้ว บดให้ละเอียดละลายน้ำกระสายกิน
- ▶ ยาสับเป็นท่อนเป็นชิ้น บรรจุลงในหม้อต้ม เติมน้ำรินแต่น้ำกิน
- ▶ ยาคองด้วยน้ำท่าหรือน้ำสุรา แล้วรินแต่น้ำกิน
- ▶ ยากัดด้วยเหล้าหรือแอลกอฮอล์ หยคน้ำกิน

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาเผาให้เป็นค่าง เอาค่างแช่น้ำไว้แล้วรินแต่น้ำกิน
- ▶ ยาเผาหรือคั่วให้ไหม้ ตำเป็นผงบดให้ละเอียดละลายน้ำกระสายต่างๆ กิน
- ▶ ยากลั่นเอาน้ำเหงื่อ เช่น กลั่นสุรา เอาน้ำเหงื่อกิน
- ▶ ยาผสมแล้ว ห่อผ้าบรรจุลงในกลักเอาไวใช้ดม
- ▶ ยาประสมแล้ว ตำเป็นผงกวนให้ละเอียดใส่กล้องเป่าทางจมูกและในลำคอ เช่น ยานัดถั่ว

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาหุงด้วยน้ำมัน เอามันใส่กถ้องเป่าบาดแผล
- ▶ ยาประสมแล้ว ตัดไฟใช้ควันใส่กถ้องเป่าบาดแผลและฐานฝี
- ▶ ยาประสมแล้ว มวนเป็นบุหรี่สูบ เอาควัน เช่น บุหรี่
- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มเอาน้ำบ้วนปาก
- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มแล้วเอาน้ำอาบ

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มเอาน้ำแช่
- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มเอาน้ำชะ
- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มเอาไอรรม
- ▶ ยาประสมแล้ว ใช้เป็นยาทา
- ▶ ยาประสมแล้ว ใช้เป็นยาสูม

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาประสมแล้ว ทำเป็นลูกประคบ
- ▶ ยาประสมแล้ว ใช้น้ำ
- ▶ ยาประสมแล้ว ต้มเอาน้ำสวน
- ▶ ยาประสมแล้ว ทำเป็นยาพอก
- ▶ ยาทำเป็นขี้ผึ้งปิดแผล ยากวน

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาประสมแล้ว ทำเป็นเม็ดแคปซูล
- ▶ ยาประสมแล้ว บดเป็นผง ตอกอัดเม็ด
- ▶ ยาประสมแล้ว บดเป็นผง ปั้นเม็ดแล้วเคลือบ
- ▶ ยาประสมแล้ว เพาไฟหรือ โรยบนถ่านไฟ ใช้ควันรม
- ▶ ยาที่ทำเป็นลูกประคบ

รูปแบบของการปรุงยาสมุนไพร

- ▶ ยาน้ำมันชั้น
- ▶ ยายาลวก (แช่ไว้ในน้ำร้อน 30 นาที – 1 ชั่วโมง)
- ▶ ยาน้ำปนน้ำมัน เช่น น้ำมันมะพร้าว
- ▶ ยาละลาย